

„FIGYELŐ“ UJSÁGSZELVÉNY VÁLLALAT

BUDAPEST
Telefon: József 62-66.

Lap: **Pestl. Napló**

Megjelent: **1925. szept. 6.**

Százötven év magyar irodalma a Magyar Bibliofil Társaság negyedik kiállításán

(Saját tudósítónktól.) A »Magyar szépliteratúra virágos kertje« elnevezés alatt rendezte a Magyar Bibliofil Társaság negyedik kiállítását az Iparművészeti Múzeumban. A magyar irodalom és könyvészet multját ilyen teljességgel még alig tárták fel, mint a most megnyíló kiállításon. Az irodalomtörténet halott betűi és megállapításai színt és életet nyerne, a különböző irányokba beskatulyázott nevek, élő, küzdő emberekként állnak előttünk.

Ezernél több kötetet gyűjtött össze a Bibliofil Társulat erre a kiállításra. A nemzeti újjáébredés korszakával kezdődik a kiállítás, a bécsi testőrgárda írói és poétái nyitják meg a sort, élükön Bessenyei Györggyel. Köréje csoportosulnak mind a többiek, Bánóczy, Györgyössy János, Barcsay és a többiek távolabb állók, de gondolatban egyek: Révay Miklós és Anyos Pál. Az úttörőket, akik a magyar irodalmat akarták megteremteni, követik azok, akik már formában és szellemben is magyarok voltak. Gvadányi, Csokonay, Kisfaludy és a többi úgynevezett magyaros író. Mad a klasszicisták következnek, elsősorban Kazinczy Ferenc összes műveinek első kiadásával. A magyar romantika nagy nevéhez, Kisfaludy Károlyhoz, Vörösmartyhoz csatlakoznak a többi egykorú nagy népszerűségnek örvendett romantikusok, akiket az utókor nagyrészt elfelejtett. Külön említendő Kisfaludy Károly műremek gyűjteménye a bájos és stílusos illusztrációkkal. Az első regényíró gárda néven mutatja be a kiállítás a magyar regényirodalom fejlődését Fáy Andrástól Eötvös Józsefíg és így tovább Kuti Lajosig, Nagy Ignácig, a forradalom előtti Magyarország erjedő polgári társadalmának elfelejtett elbeszélő irodalmáig.

Az egyik leghatalmasabb csoport a magyar klasszikusoké, Petőfi Sándor, Arany János és Tompa Mihály műveit foglalja magában. Nemcsak az első kiadásokat gyűjtötték össze, hanem a többi érdeklődésre számító kiadványokat is, így a népies és fontosabb gyűjteményes kiadványokat.

Kiemelkednek még a többi csoportok sorából azok, amelyek a magyar irodalmi mult elfelejtett kincseit tárják elénk, a XIX. század almanachjai, évkönyvei. Az elfelejtett magyar humor nevű csoportban Vas Gerebennek és kortársainak műveit gyűjtötték össze, valamint egy csomó érdekes és korukra különösen jellemző pamflettet. A kutató számára igen értékes anyagot szolgáltatnak a kalandos könyvek, lovaghistóriák és népirattár gyűjteménye. A magyar nép lelki világára élénk fényt vető címlapokkal és jegyzetekkel. A nagy nevek mellett egy egész csomó rég elfelejtett pionirját a magyar szépirodalomnak mutatja be »A magyar színmű élete« című csoport.

A kiállítás anyagát összesen 16 csoportra osztották be, az utolsót Ady Endre műveinek szentelték. Ady Endrével zárul a kiállítás anyaga, mivel a rendezőség alapelve volt, hogy élő író műveinek nem adnak helyet ennek a kiállításnak a keretében. A figyelmes szemlélő előtt végigvonult a magyar irodalom és könyvészet multja a primitív kísérlettől, a kezdetől fogva a művészi tökéletesedésig. Megállapítható, hogy a XIX. század első felének egyéni művésziességre törekvő stílusát a század közepén elszűrődés, uniformizálódás váltotta föl és csak a legújabb kiadások igyekeznek újból külsőleg is az alkotások belső értékéhez, hangulatához és stílusához alkalmazkodni. A gyűjtő számára komoly stúdium, az érdeklődő nagyközönség számára pedig értékes bővítése az ismereteknek ez a kiállítás. Az anyag nagyrészt 14 magángyűjtő szolgáltatta, de a Fővárosi Könyvtár és a Fővárosi Múzeum is jelentékeny gyűjteménnyel szerepel. A kiállítást dr. Kremmer Dezső, a Fővárosi Könyvtár igazgatója rendezte.